

Trần toàn xương

TRUYEN 100 CHU
TRUYEN 100 CHU

Hà Nội - 2008

Nhớ gì kể này
Nghĩ sao viết vậy
Trong trăm chữ ấy
Việc mình,
việc người,
việc Đông-Tây

toanxuong
陈全昌

1. Giấc mơ đẹp

Cháu ngoại tôi, lên năm, mỗi buổi tối, khi đi ngủ chẳng bao giờ quên chúc tôi: “Chúc ông ngủ ngon và có những giấc mơ đẹp”. Con bé có nhiều quyển truyện tranh, toàn truyện thần tiên nên thích có những giấc mơ đẹp y như trong truyện. Mỗi sáng, nó lại hỏi tôi: “Đêm qua ông mơ thấy gì?” Tôi phải bịa ra một vài giấc mơ. Nó bảo: “Giấc mơ của ông chưa đẹp lắm”. Con bé nói đúng, ước mong ngày mai tốt đẹp hơn ngày hôm nay đâu phải là chuyện dễ dàng.

2. Ân hận lúc tuổi già

Hơn hai mươi năm tôi mới gặp lại cậu ấy, khi đưa tang một người bạn. Sau cái bắt tay ngỡ ngàng, tôi mừng rỡ, chưa kịp hỏi han gì thì cậu ấy đã cúi đầu mất. Có thể là cậu ấy chợt nhớ ra những gì đã đối xử với tôi khi cùng làm việc với nhau mấy chục năm trước. Tôi thì đã quên những điều ấy rồi, trả nó về dĩ vãng, nhưng cậu ấy thì còn nhớ như in. Tuổi già, nghĩ lại những gì mình làm, nhiều khi ân hận.

3. Quả chín

Chị tôi hay bị con cái kêu là khó tính, quá cẩn thận. Đến tuổi có cháu, bà ấy mới thấy những gì mẹ chồng làm, mẹ chồng đối xử trước đây là đúng, không quá quắt như bà ấy nghĩ về mẹ chồng khi mới về làm dâu. Lúc đó bà ấy mới hai mươi tuổi mà. Tự nhiên bà ấy thấy thương nhớ mẹ chồng và hay nhắc đến cụ khi làm bếp, khi nấu món này, khi mua thứ kia. Hơi muộn, nhưng nhận ra còn hơn là không bao giờ.

4. Thần đồng

Thằng bé mới năm tuổi mà biết đọc những tí to trên báo, biết quốc kỳ của mấy chục nước, biết chơi game trên máy tính. Bà mẹ tưởng con mình là thần đồng, đi đâu cũng khoe. Lại còn đi tìm xem có nơi nào bồi dưỡng thần đồng thì gửi gắm. Đến năm lớp hai thì nó chỉ vào loại học sinh trung bình ở trong lớp. Lên lớp ba, nó thuộc loại học sinh cá biệt của lớp, nghĩa là vừa học kém, vừa không ngoan. Lỗi tại bà mẹ cả thôi!

5. Con mồi

Ai cũng khen nhà ông độ này làm ăn khá khá. Nghe đâu ông làm ở công ty liên doanh, lương mấy trăm đô, con cái cũng sẵn việc làm, bà vợ phây phây béo trắng. Chẳng thế mà cứ tinh mơ và xẩm tối, ông ăn mặc rất sì po, quần sooc trắng, áo fông xịn, tay cầm vợt đi tới đi lui ngoài công viên, quanh bờ hồ, nhàn nhã quá xá. Đến khi người ta niêm phong nhà ông, mới hay bà ấy bấy trò đi lừa tiền của nhiều người . Ông chẳng biết chi.

6.phong độ

Ông xấp xỉ thất tuần rồi mà người ta bảo ông còn phong độ. Nghe sướng cái lỗ tai. Ông bảo bọn con gái tuổi chỉ bằng con út ông:” cứ phiên phiến gọi bằng anh, chú chú bác bác gì cho phiên hà”. Ông tưởng mình phong độ thật, đam lao theo mấy vụ tươi mát, nào quán bar, nào vũ trường, karaokê tối ngày , rồi đua với bọn trẻ uống rượu, uống bia. Chúng mất gì mà không tung hô ông phong độ. Hôm qua tôi được tin ông qua đời vì tai biến.

7.“Nơi gặp gỡ của thế hệ trẻ”

Thoáng nhìn thấy những chữ như thế này trên chiếc biển hiệu to tướng, ai cũng ngỡ rằng đây là một câu lạc bộ của thanh niên. Không đâu! Đây là nơi thưởng thức trà, lẽ ra là của lứa tuổi già. Chiếc biển hiệu thế mà như được khối thanh niên vào đây nhâm nhi tối ngày. Sáng sớm tinh mơ, từ trong quán trà này, họ nhìn các cụ đi tập thể dục và cười bảo:” thân làm tội đời, các cụ khốt sao không ở nhà ngủ cho khỏe !

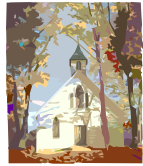
8.Làm từ thiện

Ông từ trụ sở ra, nét mặt hơn hở và tự hào. Chắc là tin này phải đưa lên truyền hình, vì ai dám mua một chậu hoa xoàng xĩnh thế tới cái giá năm mươi triệu đồng để góp cho Quỹ từ thiện của Tỉnh cơ chứ. Phen này thì tiếng tăm của người đại diện cho Công ty là ông phải lan khắp nước. Ông đang phẩn chấn tột độ thì hai đứa trẻ rách rưới ở đâu nín ông lại xin tiền. Ông gạt chúng ngã ngửa ra, miệng lầm bầm: đồ khốn, cút đi nào !

9.người ta tốt hơn mình nhiều

Hôm nay có một người khách đặc biệt đến chơi nhà . Tôi vừa mừng vừa ngạc nhiên vì đó là con người chủ nhà đã cho tôi cư trú qua hầu hết những năm sơ tán khỏi Hà Nội để chống Mỹ. Con gái tôi lâu lâu, nhớ vì có người lạ ngủ lại nhà mình. Tôi kể lại chuyện ngày xưa bố nó và cơ quan sơ tán nằm ở nhà những người nông dân như thế này, tính ra hàng nghìn ngày mà họ vẫn vui vẻ . Nó cảm thấy xấu hổ.

10.Chữ nhẫn (忍)

Đạo này có một treo chữ tại phòng khách, chữ Hán ấy mà. Nào chữ đức (德), chữ ái (愛), chữ nhẫn (忍) . Chữ nào cũng có chữ “tâm” (心) bên trong. Thế ra người ta tu chí, muốn trở thành người có đức độ, yêu thương con người và kiên nhẫn đấy. Ông bạn tôi tính nóng như lửa, chẳng bao giờ nhịn ăn, nhịn nói, nhịn làm cái gì mà cũng treo chữ nhẫn. May sao, nét chằng giữ chữ *dao* người ta lại viết quá đậm, con dao có bao giờ bị đứt mà rơi đúng trái tim !

11.Xa lạ

Bố chú rể vui mừng reo lên khi thấy tôi đến . Anh kéo tôi vào một bàn tiệc đã có năm người mà rằng: “ Có ông bạn tôi đây là đủ mâm rồi !”. Mọi người đều mừng rỡ vì chấm dứt được cái cảnh chờ cho đủ sáu người ăn. Định thần lại, tôi mới thấy là mình lọt thỏm giữa năm bà. Các bà ra sức tiếp thức ăn cho tôi, cứ như đi làm từ thiện. Rồi họ lại xoay sang khoe nhau đủ thứ, nghe mà ngượng cả người. Tôi bỗng thấy có cái gì xa lạ quá!

12.Cà cuống ...vẫn còn cay

Bạn bè ngoại thất thập còn trông thấy nhau là quý, nhất là cùng học từ hồi nhỏ. Nhưng không phải ai cũng nghĩ thế. Cùng lớp tôi, có anh chàng cay cú với bạn cùng lớp, đã ra sức kiện cáo bạn mình ròn rã bốn chục năm chỉ vì anh bạn này đồ đạc, ăn nên làm ra và được mọi người tín nhiệm hơn mình. Anh kiện ông bạn vàng vì... mấy công thức mà anh cho là sai trong luận văn. Chẳng ai hưởng ứng, bởi họ không mắc bệnh tâm thần.

13.Cái danh thiếp

Chỉ nhỉnh hơn cái ảnh 6 x 4 một chút nhưng nó được việc lắm. Đọc qua mảnh bìa này, anh (hay chị) biết ngay uy thế của tôi. Là giáo sư, giám đốc, chủ tịch hay là tốp người nào khác đều ghi rõ trong này. Tôi ở biệt thự Phong Lan, chung cư đô thị mới hay vẫn còn ở căn hộ lắp ghép bé tí, là thông báo tuốt. Tôi còn thạo cả tiếng Anh và vi tính nữa chứ, vì ở đây có in cả I meo, rồi đóp liu, đóp liu, đóp liu. Tiện thật !

14. Trái tim bị đánh cắp

Nó bị vớt ra ở chiếu nghỉ cầu thang. Ruột bị moi hết, bởi nó đựng tiền. Tiền mừng đám cưới ở khách sạn. Máy người quá vui ngày cưới, để kẻ gian theo dõi từ khách sạn về đến nhà, lấy trộm cả trái tim. Quên nói là nó bằng vải bọc ngoài cái hộp cứng và có hình trái tim. Khi khổ chủ trình báo, công an hỏi mất bao nhiêu tiền thì chịu. Ai mà biết được là người ta mừng bao nhiêu, khi chưa có cơ hội bóc ra mà đếm !

15. Hoa hồng tú cầu

Bông hoa này thật *đẹp*, như một vầng dương nhú lên từ mặt đất, tỏa ra như một quả *cầu* nhỏ, gồm hàng trăm cánh hoa nhỏ màu *đỏ* tỏa ra tứ phía, chẳng khác gì một chiếc bàn chải lông. Hàng năm, mỗi cây hoa chỉ nở một hoặc hai bông vào trung tuần tháng năm. Nó vừa nở một bông ở bồn đất nhỏ của nhà tôi làm cho tôi nhớ tới anh Ngọc. Anh cho tôi cây này đã ba năm từ cái mầm nhỏ xíu. Anh đi xa vào quãng này năm ngoái...

16. Tạ ơn

Hai vợ chồng tôi mang ít rượu và bánh đến nhà bà bác sĩ để tạ ơn bà đã tận tình khám bệnh cho. Không ngờ chúng tôi bị đuổi: bà bác sĩ nhét trả tất cả những thứ đó vào túi, trả lại vợ tôi và chỉ ra cửa: “ Xin mời các vị về ngay cho ! phiền phức quá”. Vợ tôi bực mình lắm, còn tôi cũng chẳng lấy làm ngạc nhiên vì bây giờ người ta chỉ biết “ Đồng tiền đi trước” còn “Tình cảm đến sau” như thế này thì họ làm sao hiểu được!

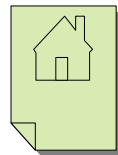
17. Người đang yêu

Anh làm gia sư, kèm học cho cô gái chỉ lớn hơn con anh hai ba tuổi. Trong khi dạy học, nhà hàng xóm thường nghe nhéo giai điệu “ Woman in love” do ca sĩ Barbra Streisand hát. Khi trở về nhà , anh thấy nhớ nhớ cái gì. Bẵng đi mấy ngày, nhà hàng xóm không ra rả bài hát ấy nữa. Anh về nhà vặn đĩa hát trúng bài ấy mà vẫn không khuấy nổi nhớ. Cảm lòng chẳng đặng, anh gửi cho cô học trò bài thơ ngắn . Lập tức anh mất chân gia sư.

18. Cơi nới

Từ điển làm gì có từ này. Người ta gọi như thế từ khi nhu cầu nhà ở tăng mà diện tích nhà có hạn. Căn hộ hai chục mét vuông nhà tập thể bây giờ quá chật và bất tiện cho gia đình có trai, có gái. Vậy là phải nghĩ cách : đục thủng trần nhà mà leo lên sân thượng, xây thêm một cái tum hay nối cho lô gia rộng ra, bỏ chần song, lan can đi mà quây thành buồng. Ai cũng làm như vậy. Cơi nới trở thành vấn nạn trong kiến trúc đô thị.

19. Cải cách

Cải cách mà không biết làm gì trước, làm gì sau thì chẳng có kết quả. Ví như cái việc học. Bây giờ gọi gộp lại là giáo dục-đào tạo. Vấn đề này cải cách đã nhiều: nào chữ viết, sách giáo khoa, tổ chức các cấp học. Xem chừng không chẳng tiến bộ là bao. Lúc thì nêu “ Dạy tốt, học tốt”, lúc lại treo “ Tiên học lễ, hậu học văn”. Cả thầy lẫn trò đều không hiểu, hoặc hiểu chưa đúng. Nó sai ngay từ việc tách bạch khái niệm giáo dục và đào tạo.

20. Cửa mở toang.

Để có đến mười năm rồi tôi mới trở lại thăm cơ quan cũ. Chỉ có độ một phần mười số người trong cơ quan nhận ra tôi. Cơ quan đã đổi mới, trẻ ra về lễ lối làm việc và tuổi tác. Gặp cậu B, cô L, bây giờ đã là viện trưởng, viện phó rồi. Thôi thì tay bắt mặt mừng, bác bác cháu cháu vui vẻ đáo để. Phòng nào cũng la liệt máy tính, trang bị nội thất hiện đại, cửa phòng mở toang, sẵn sàng đón các nơi đến cộng tác .

21. Người cũ thời mới

Độ này giá điện tăng vọt. Để hạn chế những hộ sử dụng nhiều điện, bên kinh doanh điện tăng giá điện theo giá lũy tiến. Hộ đông người bèn nghĩ ra cách đăng kí tách một công tơ điện ra nhiều công tơ cho đỡ tốn. Một bà mẹ già của căn hộ có bốn đời sống chung tưởng các con mất đoàn kết, muốn cái gì cũng riêng rẽ nên buồn rầu, nghĩ ngợi mà phát ốm. Các con khuyên nhủ mãi cũng chẳng khuây.

22. An toàn giao thông

Nhà tôi trước ở trong ngõ vắng, lối ra đường cái cũng khuất khúc, khó khăn. Từ ngày mở con đường đôi, nơi này trở thành con đường đẹp nhất thủ đô. Buổi sáng, vào giờ cao điểm, xe cộ tấp nập, chẳng ai nhường ai: rẽ phải, quẹo trái, vào ngõ, ra đường, mạnh ai nấy lách. Sự cố giao thông xảy ra hàng giờ. Loa phường vẫn nheo nhéo nhắc an toàn giao thông, vậy mà người sang đường vẫn chẳng chịu đi qua vạch vôi.

23. Hàng xóm

Những câu loại : *Bán anh em xa mua láng giềng gần* hay *Tối lửa tắt đèn có nhau có* nghĩa ở thời nào, chứ bây giờ nghe lạ hoắc. Nhất là bọn trẻ. Chúng buồn cười và cho là lắm cảm khi thấy mấy ông bà già gặp nhau ở cầu thang hay chào hỏi vui vẻ. Bây giờ không còn là nhà tập thể nữa rồi. Nó đúng là chung cư: chung cầu thang, chung hành lang, chung cửa vào. Còn phía sau cái cửa sắt đủ kiểu của các căn hộ là tất cả những gì khép kín.

24. Khúc đạo đầu

Không giữa các năm 1960 -70 ngành giáo dục bắt thầy giáo dạy văn phải có khúc đạo đầu khi dạy bài khóa. Một thầy giáo, khi dạy bài “*Cái chẵn quả thực*” đã gợi ý học sinh :

- Khi trời rét, nửa đêm tỉnh dậy thấy phía trên mẹ em có gì ?

- Dạ, bố em ạ !

Nguy to rồi, nhưng thầy vẫn tiếp:

- Thế trên bố em là cái gì ?

- Là hai bàn tay mẹ em

Chết rồi, phải gỡ ra mới được :

- Thế trên nữa là cái gì ?

- Dạ, là cái đỉnh màn ạ !

25. Viết gia phả

Ông Thao đã tìm được việc làm, không phải để kiếm tiền đâu mà còn phải tiêu tiền nữa đấy. Ông viết gia phả. Ai cũng ngạc nhiên vì trước đây, khi còn tại chức ông khai trong lí lịch là thành phần bản cố nông, ba đời nghèo đói bị bóc lột ghê lắm. Bây giờ thì ông khoe nhà ông thuộc loại danh gia vọng tộc, xưa có nhiều người đỗ đạt làm quan trong triều. Có hỏi, thì ông bảo là trước khai thế cho nó an toàn (!).

26. Thư pháp

Vài năm nay rộ lên thư pháp tiếng Việt. Người ta dùng bút lông viết nguệch ngoạc mấy câu đối rồi khăng khăng đó là thư pháp. Chẳng ai dám đứng ra bảo là ta không có truyền thống thư pháp đó. Sáng tạo trong nghệ thuật tạo hình là điều hay, song ngộ nhận là việc không nên làm. Đố ai nêu được từ xa xưa, ai là người sành thư pháp tiếng Việt, và khẳng định được việc dùng bút lông để viết sau khi tiếng Việt được Latinh hóa.

27. Thù vật

Ông viện trưởng và ông viện phó thường mâu thuẫn nhau. Cậu An được ông viện trưởng cử đi học ở nước ngoài. Ông viện phó không nhất trí song lặng thinh. Kịp đến ngày An ra sân bay lên đường thì có cú phen nặc danh báo với hải quan là cậu này mang nhiều kim cương, đá quý, có thể là dấu nướ trong bụng. Khổ cho cậu An bị bắt giữ để “ỉa bô” trước sự giám sát của hải quan. May mà chẳng có phen vàng nào, chỉ toàn vàng phen...

28. Tiếc người chưa quen

Anh ở tận thành phố Hồ Chí Minh. Tôi ở Hà Nội. Quen tên anh trong trang cuối của cuốn sách mà anh minh họa cho tôi. Tôi vui lắm vì tranh vẽ của anh rất phù hợp với nội dung sách truyện dịch đầu tay của tôi. Rồi tôi nhận được tin buồn, cũng qua sách báo : họa sĩ vừa mất bởi tai nạn giao thông. Trong khoảnh khắc, tôi thấy mình bị mất và tiếc một cái gì quý giá lắm, bởi anh là một họa sĩ vừa có tài, vừa có tâm.

29. Hai con đường

Nam và Bắc cùng nhận tiền đền bù giải phóng mặt bằng. Nam chỉ dành một phần năm số tiền để làm ngôi nhà nhỏ, số tiền còn lại để lo cho các con học nghề, để mua sắm dụng cụ , máy móc nhỏ. Bắc thì khác, làm một ngôi nhà ba tầng thật oai, sắm cho mỗi con một xe máy đời mới rồi còn đi du lịch đó đây. Ba năm sau. Nam trở thành tỉ phú còn Bắc phải đi kiếm việc làm tại Libi, cả nhà thất nghiệp...

30. Cai thuốc

Cai thuốc lá là việc không dễ. Ai cũng biết thuốc lá có hại cho sức khỏe, và có một nghịch lí là tỉ lệ nghiện thuốc trong giới trí thức khá cao. Đó là do thói quen, vài tác dụng kích thích của thuốc lá và tâm lí của người nghiện thuốc lá. Tôi có mấy ông bạn cai thuốc ba bốn bận mà không được. Còn tôi, do sợ vợ, định cai là thành công ngay. Bà ấy dọa ly thân nếu tôi không chịu từ bỏ cái thứ hôi hám và tốn tiền ấy.

31. Quảng cáo chèn phim

Anh bạn tôi hay bực mình khi đang xem phim lại có quảng cáo chèn vào. Anh bảo:”nhất là phim đang tới hồi gay cấn, hoặc đang có cảnh tả nỗi buồn mà chấm dứt đột ngột bởi chèn quảng cáo: nào kẹo, nào bánh , nào dầu gội đầu...kèm những lời nói vô duyên (!)...” Đạo diễn phim có giỏi đến mấy thì cũng chịu, không làm cho người xem tiếp tục hồi hộp hay tiếp tục xúc động được nữa. Xem ra, lời anh cũng có lí.

32. Đưa được vào sách kỷ lục Guinness

Anh được phân căn hộ lắp ghép từ những năm bảy mươi của thế kỷ trước. Đến cuối năm kia nghe dọa hết hạn, anh phải đi làm hồ sơ xin xỏ cấp số đỏ và nộp được sau một tháng rưỡi tốn công tốn của. Đúng một năm anh sau mới được gọi để nộp tiền. Công ty thu tiền nhanh lắm, nhưng sau mười bốn tháng rồi vẫn chưa thấy tăm hơi số đỏ đâu. Chắc là họ định lập *kỷ lục viết chậm* để đưa vào sách Guinness cũng nên !

33. Quảng cáo *

“ Này đây bàn chải đàn hồi,
 Kia là *Đi Lắc* sáng ngời thông minh
 Tiếp theo, sức sống thật kinh:
Hà Lan Cô Gái, đứng khinh sữ này
Đờ Ni công nghệ thời nay
 Tối ưu màu sắc phơi bày *Samsung*
 Thuốc này chống ngứa lầy lùng:
 Chị em ta hãy tin dùng *Đề Pô*
 Tiếp theo, tin thật bất ngờ:
Sê Da sáng tạo từng giờ không ngoa
 Nói gần rồi lại nói xa:
 Không còn rối nữa, hàng ta đã rành
Pan Mô Li của người sành
 Cô gái hết rồi, liếc tình người xem”...

—
 *Một đoạn quảng cáo chèn phim chiếu ngày 28.11.2003

34. bốc đồng

Một nghìn năm Thăng Long sắp tới. Người ta chuẩn bị đủ thứ để Lễ hội này thật hoành tráng. Người thì nghĩ phải dựng bia tiến sĩ, kể lại muốn đúc một nghìn cái trống đồng Đông Sơn. Bia tiến sĩ thì bị phản bác liên trên báo, vì tiến sĩ bây giờ hơi bị nhiều và hơi bị ít tác dụng. Trống đồng thì còn chưa xác định được là nhạc khí hay đồ cúng tế, cách đánh ra sao. Chẳng qua là bốc

đồng, muốn ăn tiêu tốn kém, lấy thành tích khi có dịp sành điệu!

35. Kỷ lục...lãng phí

Có tài, có sức làm những việc phi thường mà được ghi vào sách kỷ lục Ghi- nét như : nhỏ tuổi mà đã đỗ đạt cao, sống khó khăn mà giặt nhiều giải quốc tế, thì có lý lắm và thật đáng tự hào. Tuy nhiên, trong khi đất nước còn được xếp vào hạng nghèo trên thế giới, hà tất phải khoa trương, sành điệu, ra sức thực hiện những kỷ lục về...lãng phí: lá cờ to hàng trăm mét vuông, chiếc bánh cho hàng nghìn người ăn, cái chuông nặng hàng trăm tấn...

36. Đề cao

Tôi hay dừng lại trước hiệu sách để xem có quyển gì hay. Song mắt kém chỉ đọc được cái tên tác giả, còn tên sách thì phải gỡ mục kính ra, bởi bây giờ tên người viết được đề cao, có khi chiếm hết một phần ba trang bìa. Chợt nhớ mình đã bị cơ quan kiểm điểm vì dám đề tên trong một cuốn sách mà chính mình là tác giả hồi những năm bảy mươi. Chẳng có luật nào quy định ngoài tên cơ quan, cá nhân không được có tên trong ấn phẩm!

37. Đổi tên

Một ngày bà mẹ ra thăm con làm việc ở tỉnh. Khi qua cổng xí nghiệp, ông gác hỏi:

- Bà đi đâu ?
 - Trong này có con nào tên là Xu không ?
 - Tên ấy thì làm gì có !
- Bà mẹ móc cái ảnh từ túi áo, chìa ra:
- Nó như thế này !
 - Người gác cổng cười và bảo:
 - Tưởng ai, thế cô Tuyết Chinh là con bà đấy à ?

Bà mẹ nhăn mặt, chép miệng :

- Con ơi là con, Chinh với Xu thì khác gì nhau mà con phải đổi tên để mẹ tìm hết cả hơi thế này !

38. Mũ bảo hiểm I

Tôi tụt xuống khi chiếc xe máy vừa dừng lại. Trả tiền người lái xe ôm xong, tôi quay ngoắt đi. Tiếng nói “xin bác cái mũ” làm tôi quay phát lại. Tôi xin lỗi vì quên không tháo trả anh ta cái mũ bảo hiểm. Anh ta cười bảo: “ cái mũ này chỉ có tám ngàn bạc, cháu mua chỉ để che mắt công an, còn các bác lại nhẹ đầu”. Tôi cười, chợt nghĩ về tác dụng của chiếc mũ bảo hiểm và việc tự nguyện chấp hành luật giao thông của người dân.

39. Mũ bảo hiểm II

Anh bạn tôi cá với tôi là người dân chưa thấy tác dụng của chiếc mũ bảo hiểm khi đi xe máy, mặc dù đài truyền hình có đưa nhiều hình ảnh về tai nạn giao thông gây chấn thương sọ não để răn đe. Anh bảo: “ cậu có thừa nhận với tôi rằng các bà các ông quý con đến chừng nào mà vẫn không cho con đội mũ bảo hiểm chỉ vì luật quy định tuổi phải đội mũ không ? Đó là vì chưa bao giờ người ta đặt mình vào trường hợp bị tai nạn !

40. Không thống nhất

Cuốn sách “ Khí hậu Việt Nam” của mấy tác giả có tiếng ngành khí tượng vừa xuất bản thì bị thu hồi. Ai đòi sách dám nói khí hậu hai miền Nam, Bắc là khác nhau ngay vào dịp vừa mới thống nhất đất nước vào *năm bảy lăm*, lại còn phân rõ ra hai chương: khí hậu miền Bắc thế này, khí hậu miền Nam thế kia. Mấy tác giả ngỡ ngác, ngỡ mình có tội mà không thanh minh được. Chỉ tại nước Việt Nam mình có hình chữ S và kéo dài đến mười mấy vĩ độ !

41. Phá cỗ

Có đến mấy trăm cháu bé ở *Trung tâm Tình thương* đang háo hức chờ phá cỗ Trung thu. Chúng vui lắm vì được chia quà, rước đèn và bây giờ sắp phá cỗ. Bỗng có một bác nào vừa đến, nghe giới thiệu thì biết là ở trên cao lắm về chúc Tết. Chúng em nghe mà ù cả tai ! Bác bảo chúng em có cỗ thế này là nhờ ở cơ quan này, đoàn thể nọ, phải biết ơn những ai, rồi phải phấn đấu , phải ra sức...Mà chúng em chỉ muốn ăn bánh kẹo ngay thôi !

42.biết tiếng ý

Mặc dù tôi biết bốn năm ngoại ngữ, nhưng vợ tôi vẫn xem thường. Có lần tôi gặng hỏi, cô ấy bảo: “ những thứ tiếng ấy cũng cần, nhưng cần hơn là *tiếng ý* thì anh lại không biết”. Hỏi thêm nữa thì cô ấy lại bảo:” anh không hiểu ý người ta nói gì sau những câu, những chữ, thậm chí sau cả sự yên lặng”. Thế thì tôi dốt thứ tiếng này thật. Nó không có ngữ pháp và mẫu câu, không bao giờ ở thể khẳng định, không có cả thời khi chia động từ !

43.Tập thể dục bên hồ

Đó là thói quen của nhiều người sống ở gần hồ. Hít thở không khí trong lành ban mai, vươn vai, làm vài động tác cho dẫn xương cốt, ấy là lẽ thường. Thế nhưng cũng có người tưởng đây là sân chơi, phòng tập của họ : đu cây, với cành, nhún lên nhún xuống, rất chi là sức lực. Chỉ tội cho những cây non, mới vươn lên vài mét, sẽ bị gãy cành bất cứ lúc nào. Nhiều ánh mắt thiếu thiện cảm hướng về phía họ nhưng họ ngỡ là sự thán phục !

44. Hội trường Ba đình

Không lạ gì, đây là nơi diễn ra nhiều sự kiện trọng đại trong suốt gần nửa thế kỷ qua. Là nơi họp quốc hội, mít tinh trọng thể, nơi viếng các lãnh đạo tối cao khi họ qua đời... Năm rồi, công trình này bị phá đi để xây dựng một khu công trình hiện đại hơn, to lớn hơn nhiều. Bây giờ, mỗi lần qua quảng trường Ba Đình, tôi có cảm giác thiếu vắng lạ lùng. Dễ hiểu, vì tôi đã tham gia thiết kế công trình này từ những năm đầu của thập kỷ Sáu mươi.

45. Động đất

Mấy năm nay , trên thế giới động đất liên miên. Tháng trước, nó hoành hành ở Tứ Xuyên Trung Quốc, hôm qua lại sờ đến Pa-kix-tan. Sờ lên gáy, nghĩ mà kinh vì nước ta cũng có khả năng bị động đất thực sự chứ không phải là chỉ hưởng “ dư chấn ” như một số người tưởng. Cần có nhiều biện pháp phòng tránh cụ thể, mà trước tiên là phải giáo dục cho dân kiến thức cơ bản về động đất , huấn luyện cách thức tự cứu cho cộng đồng một khi biến cố xảy ra.

46. tham nhũng

Ai cũng đồng tình với chuyện chống tham nhũng. Có là phải diệt, là phải xử. Nhưng đây là việc làm ở ngọn và ai cũng thấy. Có những chủ trương đưa ra đã ẩn chứa sự tham nhũng vì gây phiền hà cho dân; chúng là mới là gốc của những sự hối lộ do người dân muốn được việc mà phải làm. Tội tham nhũng này xét về nhiều mặt thì chúng nặng hơn. Đó là những tham nhũng gài trong thủ tục xin cấp giấy tờ, xin cấp kinh phí , xin xuất ngoại...

47. ngày cuối tuần

Mấy năm nay, đời sống dân đô thị khấm khá hơn thì ngày cuối tuần mới có ý nghĩa. Với bốn mươi tám tiếng đồng hồ, người ta có thể làm việc nọ, việc kia, nghỉ kiểu này, kiểu khác. Chẳng thế mà sáng thứ hai, xe ô tô riêng chen nhau nườm nượp từ phía ngoại thành đổ về Thủ đô. Nhớ lại hồi bao cấp, ngày nghỉ đã ít, lại phải dành để xếp hàng gạo, dầu và giải quyết mấy thứ lặt vặt trong bìu phiếu. Có người gọi trêu là “ ngày ngội lê”.

48. sân hàn quốc

Đó là cách gọi *sân gôn* của dân ở vùng này, một cách gọi không mấy thiện cảm và xa lạ. Bởi vì nó mà người dân ở đây phải đi quãng đường xa gấp ba mới ra được đường cái, tốn quá nhiều thời gian và sức lực. Tại sao vậy ? Hơn một năm nay, người ta hợp tác với nước ngoài “quy hoạch “ để xây dựng cái sân này rồi rào lại bằng dây thép gai. Sân chẳng thấy đâu, chỉ tổ khổ cho cho bà con vùng này vốn đã nghèo đói !

49. mệnh mông bể sở

Người đi làm thì không về được nhà, phải ngủ lại cơ quan; giao thông thì tắc nghẽn , đi cũng dở mà ở không xong; xe cộ ứ lại, đường sá chẳng thấy đâu, chỉ toàn một màu ...nước. Trời mưa hai ngày liền làm cho Thủ đô biến thành biển nước. Nghe đâu người ta đã tiêu mấy ngàn tỉ đồng cho dự án thoát nước đô thị mới đạt được cái cảnh này đây. Đành phải trách ông trời. Còn nếu nói theo cách khoa học thì là do...biến đổi khí hậu !

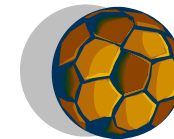
50. nhà ở ngã tư

Bạn tôi khoe rằng khi xem tử vi người ta bảo :” suốt đời nhà mình ở ngã tư, bất kể là ở tỉnh nào”. Ông thầy còn ngạc nhiên thốt lên : “ Ô hay, cái bà này, toàn ở ngã tư thôi”. Bạn tôi nghiệm lại : từ hồi còn ở Nam Định rồi lên Hà Nội, nơi ông bố được bố trí nhà ở cũng là ngã tư, rồi sau khi giải phóng miền Nam, phải chuyển nhà, cũng ở ngã tư; rồi gần đây nhất, lại phải dọn đến một chung cư cao cấp...ở ngã tư .

51. Xem Uôn cúp thời bao cấp

Tôi chỉ nói một việc lo điện đóm để xem ti-vi. Muốn xem trận nào thì phải có kế hoạch tập trung điện, nghĩa là nhịn thấp đèn, có khi nhịn cả quạt điện nữa. Ti-vi sẵn sàng nối với *suyéc vontơ* để kích điện mỗi khi nó tối om hoặc ti-vi nhập nhằng muốn tắt. Ấy vậy mà nhiều khi vẫn bó tay, không xem được những pha giạt gân, những quả mùi mẫn. Đấy, cái hỉ nộ ai lạc của bóng đá là thế vì nó đầy kịch tính .

52. sao

“Chắc các cụ chẳng biết thế nào là sao đâu nhỉ. Thời các cụ chỉ có nghệ sĩ ưu tú, nghệ sĩ nhân dân là hết cấp, chứ là gì có sao như bọn cháu. Muốn thành sao, không phải chỉ hát hay mà được, còn phải có thể hình bắt mắt, trang phục sành điệu, phong cách biểu diễn độc đáo. Đây là chưa nói đến dòng nhạc hiện đại mà ca sĩ theo đuổi. Có sao thì mới có các “fen”. Chắc các cụ dốt tiếng Anh nên còn lâu mới hiểu là người hâm mộ !”

53. cây xanh

Hà Nội có những đường phố nổi tiếng về cây xanh: Phan Đình Phùng, Lò Đúc, Trần Hưng Đạo, Lý Thường Kiệt... Chúng đã có hàng trăm tuổi, vậy mà vẫn xanh tốt, rợp bóng mát trên đường và tỏa hương hoa đầu mùa. Đó là vì người ta tuân thủ đúng phương pháp trồng cây xanh đô thị, biết chọn loài cây thích hợp, chứ không cố áp đặt chủng loại cây không thích hợp, ví dụ mang loài cây chỉ sống quần thể trên đồi núi trung du về Thủ đô để trồng trên đường phố.

54. phong cách

Trên ti vi vừa phỏng vấn thanh niên quan niệm thế nào là *phong cách*. Anh thì bảo: là sống hết mình, chỉ

lại nói: là phải thể hiện cá tính, cô này đưa ra: phải tạo được sức sống mới, cậu kia vênh vác: cần nêu cao tính sáng tạo của bản thân. Nghe xong, tôi sờ lên gáy mà hú vía: tất cả những ý này, nếu nói vào khoảng thời gian từ những năm sáu mươi đến tám mươi của thế kỷ trước, chắc chắn sẽ bị quy là mắc chủ nghĩa cá nhân nặng!

style

55. gần trời xa đất

Nghe thì có vẻ lạ tai, nhưng đó là sự thật. Bạn tôi năm nay thuộc loại U tám mươi, bỗng nhiên phải dọn nhà. Người ta thích cái khu đất bạn tôi đang ở, và bây giờ họ có đủ lý do di dời bà con đi nơi khác để đầu tư xây dựng cho thành phố khang trang, to đẹp. Thế là bạn tôi đang ở tầng một của biệt thự, nay phải dọn đến tận tầng mười tám cao ngất của ngôi nhà chung cư. Thế chẳng gần trời hơn là gì ?

56. Phong thủy

Ông Phú làm nhà, thuê một kiến trúc sư vẽ kiểu. Ông không quên nhắc kiến trúc sư nhớ thiết kế cửa sau và cổng sau. Kiến trúc sư ngạc nhiên, bảo: ”Ông chủ

không biết à, theo phong thủy, làm cửa sau sẽ tán tài, không vượng”. Chủ nhà cười mà rằng: “ Tán tài và vượng chẳng thấy đâu, nhưng thử hỏi nếu không có cửa sau, ngộ nhỡ có người đến đòi nợ tiền vay để làm cái nhà này, khi ấy tôi có lối nào mà chạy thoát được?! “

57. cái lô-gô

Nếu không có *đổi mới*, nhiều người không biết rằng cái ấy tên là lô-gô, mà chỉ quen gọi là nhãn mác của sản phẩm. Thực ra, nó là một thiết kế dùng trong ấn phẩm truyền thông, bao bì sản phẩm và trên chính sản phẩm đó, làm cho người sử dụng thấy sản và nhớ sản phẩm, rồi phân biệt được với sản phẩm khác. Muốn thế phải có hình dạng và màu sắc dễ nhận biết, hay thể hiện đơn giản tên của tổ chức. Thường có câu đi kèm, gọi là slô-gan.

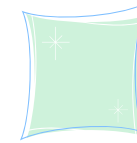

vimecanics

58. cái cửa sổ

Không ai phủ nhận được tác dụng của cái cửa sổ trong kiến trúc nhiệt đới. Từ ngày thị trường bùng ra, thân phận cái cửa sổ cũng thay đổi. Cửa sổ trong kính chớp ngoài kiểu tây cổ rồi, người ta xính kính nhôm,

rồi cửa sổ nhựa chất lượng cao như *Ơ rô uynh đô*, kín khít kinh người, cách âm cách nhiệt hết chê ! Thế rồi khi có chung cư cao ngất của các đô thị mới mọc lên , người sử dụng mới thấy rõ nhược điểm khó khắc phục của cái cửa sổ.

59. bị bão bên bờ biển*

Bà Bùi Bích Bông buôn bán biết bao bận, bởi bị bại bà bên bờ bãi. Bởi bà bự, bạn bè bảo “ Bà Bông Béo”. Bà biết bơi, bên bờ buôn bán, bởi ba bốn buổi, bông bà bông bên bờ bãi biển. Bông bụi bay, biển bùng bùng báo bão. Bão bên bờ biển ! Bà Bông Béo bông bị bồi ba bốn bận bởi “ ba biển”. Bọt biển bán, ba bận bà Bông bò bên bãi biển bởi bị bồi bán bộ Bi, bà bị bêбет bùn bám bụng béo, bớt bao bì bạch...

tiểu thuyết toàn B

60. Chuyện 1 về chú “túc”

Ngay trước của một hiệu thuốc bắc ở phố Huế có một số người hiếu kỳ dừng lại, dõi theo một chàng trai đang chỉ lên biển hiệu. Mãi rồi, anh ta mới nói được:” Nguy to rồi, thế này thì án mạng ắt xảy ra”. Mọi người

đang ngỡ ngác thì anh này lại tiếp:” Nguy rồi, thế nào họ cũng đánh nhau. Đấy! nói rõ đến thế này cơ mà”. Chỉ có một bà, đủ bình tĩnh đọc mấy chữ trên biển hiệu như thế này:” Lương y Thuận Thành *tức* ông lang Cốm”.

61. Chuyện 2 về chữ “tức”

Có một anh vui tính, kể chuyện cho con gái một vị cách mạng lão thành rằng: “ Khi hoạt động, ai cũng phải có bí danh, nhưng tổ chức quy định không được đặt tên là ách”. Cô gái gắng hỏi thì anh này trả lời:” Chẳng lẽ, khi cách mạng thành công mà viết sử lại ghi rằng: “ Đồng chí Nguyễn Văn A *tức* anh ách” thì khó nghe và khó hiểu quá ! Cô gái kể lại chuyện này cho ông bố, ông cười mà bảo:” cái đứa nào nó nói bậy như vậy?”.

tức anh Ách

62. Chuyện 3 về chữ “tức”

Bạn tôi vừa đi Bắc kinh có tặng tôi một món quà đặc biệt. Đó là bức thư pháp trình bày một chữ “ Ái ” to tướng , viết mực nho trên nền nan trúc của Trung Quốc. Bên cạnh, theo hàng dọc còn chừa mấy chữ nhỏ: “Ái thị vĩnh bất chỉ tức”(có nghĩa: Yêu là mãi không ngừng

thở). Như vậy, *tức* là thở cơ đấy. Bây giờ ở ta có hội chứng ghép bừa chữ Hán, thì khi nói “tức thở” dám thay bằng “tức tức” cũng không phải là điều lạ.

爱

爱是永不止息

63. bạn vong niên

Hôm rồi, anh gửi cho tôi bài thơ bằng tiếng Pháp của nhà thơ Pháp* nổi tiếng. Tôi dịch và gửi lại anh, người bạn vong niên:

A:

Khi gặp nhau: đã đời dang hiến
Nào mong anh thoát biến giọng rồi
Em toan riêng chiếm cuộc đời
Muốn luôn hạnh phúc quá trời với anh
Ngủ ru bút thành trang thơ mới
Với tâm tình khó gọi lời ra
Anh mong em đọc ngâm nga
Đấy là phương thuốc chữa ta hết sâu

B:

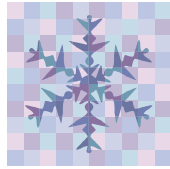
Tối huệ cho những thỉnh cầu
Nay em bén ngọn lửa đầu cùng anh !

* Lettre d’amour d’Alfred de Musset et de George Sand

64. tuyết

Lần đầu tiên tôi gặp *tuyết* ở Vũ Hán, Trung Quốc. Không thể tin đó là cảnh thật vì trước đó tôi chỉ có thể nhìn thấy trong bưu ảnh. Tám năm sau tôi gặp lại *tuyết* ở Mat-cơ-va. Khi này, tuyết mang màu của chia ly, vĩnh biệt: mẹ tôi vừa mất tuần trước; còn ở thủ đô Liên Xô này, người ta đang truy điệu Tổng bí thư Đảng Brê-giơ-nép. Tôi đứng như phỗng giữa một trời tuyết trắng xóa, tuyết rơi nhanh và mạnh, khác chi một tấm khăn tang khổng lồ.

65. thu nhập

Từ hồi đổi mới, người ta nói nhiều đến thu nhập. Khi nói thu nhập của cả nước, họ chồm cái miệng lại để phát âm từ *Gi Đi Pi* cho sành điệu. Tây nó nói thế mà ! Thế rồi để kiểm soát cái món tham nhũng, người ta định bắt các vị có quyền có chức phải khai báo thu nhập.

Khó đấy, bởi ở ta, nhiều thứ thu nhập có thu mà không có nhập, chẳng có tài khoản, chứng từ gì. Vừa thấy động là họ chia tài sản cho con cái ngay tấp lự.

66. kỷ vật

ở nhà tôi hiện còn một kỷ vật duy nhất của thời bao cấp. Đó là một cái đĩa sắt tráng men. Khi dọn cơm, nhiều khi vương phải cái đĩa xấu xí và cũ kỹ ấy, con gái tôi làu bàu : “Không hiểu bố thích cái đĩa này vì cái gì cơ chứ ?”. Vợ tôi bảo:” Kỷ niệm một thời của bố con đấy. Hồi con còn nhỏ, nước mình ít hàng hóa lắm, Bố con được cơ quan *phân phối* cái đĩa này trong khi đi công tác vắng, mà không phải rút thăm hay bình bàu”...

67. lấy vợ tàu

Hồi tôi lên năm, đang đứng ở cửa nhà trông ra ngõ thì có một lão thầy bói đi ngang qua và bảo: “cậu bé này sau có vợ Tàu”. Anh tôi hay mang cái việc này ra chế riếu tôi. Ngoài ba mươi tuổi, tôi lấy con một gái một gia đình ở thành Nam. Ông bà nhạc tôi mất sớm nên vợ tôi biết rất ít về cha mẹ mình. Tình cờ, có người

họ đăng vợ bảo bố vợ tôi là Tàu, ở phố Khách,lại rất giỏi Hán tự. Chẳng lẽ là thật sao ?

68. người yêu sách I

Năm ấy, phòng nghiên cứu của chúng tôi có thêm một phó tiến sĩ vừa ở Đức trở về. Tôi rất ngạc nhiên khi biết anh mang về nước đến hai tạ sách (trong khi người khác thường bỏ lại sách mà mang các vật dụng khác). Anh xin mang thẳng về phòng làm việc vì phòng ở tập thể chật chội. Xem ra thì toàn những sách mượn của thư viện mà ngại trả, có sách chỉ có tập I, có sách chỉ có tập II. Anh đổ thừa cho bạn mượn mà không chịu trả !

69. người yêu sách II

Hôm vừa rồi xem truyền hình thấy hình ảnh của một quán cà phê kê đầy những giá sách. Đó là quán “ Cà phê sách Nhật Tân”. Chủ quán là một người rất yêu sách, ông đã dành dụm mua sắm suốt mấy chục năm trường được mấy ngàn cuốn sách quý. Ông lại muốn cho mọi người cùng thưởng thức, bèn mở quán cà phê này. Thật là một trường hợp hiếm có và một tấm lòng

đáng trân trọng . Điều đáng nói nữa là ông chưa từng là một học giả, một nhà nghiên cứu !

70.tai biến

Tôi có ba ông bạn thân thì đều bị tai biến. Cái thứ này thường rơi vào người già. Anh B. vừa đi năm ngoài, trước Nô-en, khi bị đến lần thứ ba. Anh T. nằm ròn rã bốn năm trời, hiện chỉ còn da bọc xương. Anh X. khỏe là thế mà méo mó tê liệt chân tay hồi Tết vừa qua. Nghe tôi kể chuyện này, anh K.- một nhà doanh nghiệp nổi tiếng-, bảo: “ mình chỉ mong đi liền khi bị bệnh, chứ gác ngoài lâu thế này thì khổ cho nhiều người quá !”.

mục lục

An toàn giao thông 13
ân hận lúc tuổi già 3

Bạn vong niên 34
 Bị bão bên bờ biển 32
 Biết tiếng ý 24
 Bức đồng 19

Cà cuống ... còn cay 8
 Cai thuốc 17
 Cái danh thiệp 9
 Cái lô-gô 31
 Cải cách 12
 Cây xanh 29
 Chuyện 1 về chữ túc 33
 Chuyện 2 về chữ túc 33
 Chuyện 3 về chữ túc 34
 Chữ nhắn 7
 Con mối 5
 Cơi nới 11
 Cửa mở toang 12

Đề cao 21
 Đổi tên 21
 Động đất 25
 Đưa vào Guinness 18

Gần trời xa đất 30
 Giấc mơ đẹp 3
 Hai con đường 17
 Hàng xóm 14
 Hoa hồng tú cầu 10

Hội trường Ba Đình 25

Không thống nhất 23
 Khúc dạo đầu 14
 Kỹ lục lãng phí 20
 Kỳ vật 36

Làm từ thiện 6
 Lấy vợ Tàu 37

Mệnh mông bể sở 27
 Mũ bảo hiểm I 22
 Mũ bảo hiểm II 22

Ngày cuối tuần 26
 Người cũ thời mới 13
 Người đang yêu 11
 Người ta tốt hơn mình nhiều 7
 Nhà ở ngã tư 28
 Nơi gặp gỡ của thế hệ trẻ 6
 Người yêu sách I 37
 Người yêu sách II 38

Phá cỗ 23
 Phong cách 30
 Phong độ 5
 Phong thủy 31

Quả chín 4
 Quảng cáo 19
 Quảng cáo chèn phim 18

Sao 29
Sân Hàn Quốc 27

Tạ ơn 10
Tai biến 38
Tham nhũng 26
Tập thể dục bên hồ 24
Thân đồng 4
Thu nhập 36
Thù vật 16
Thư pháp 36
Tiệc người chưa quen 16
Trái tim bị đánh cắp 9
Tuyết 35

Viết gia phả 15

Xa lạ 8
Xem Ôn Cúp thời bao cấp 28

7.11.2008
